

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko politiško glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na vredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljate je pošiljati franko. Reklamacije so proste poštnine. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 2312.

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 60 Din, za inozem. 80 Din. Posamezna številka 1:50 Din. Članstvo „Pov. UJU—Ljubljana“ ima s članarino že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vsih vrst je plačati po ceniku od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. ček. ur. 11.197.

Za stanovsko solidarnost vsega slovenskega učiteljstva.

„Edinstvo“ likvidira z vsemi podružnicami. — List „Edinstvo“ preneha izhajati. — Člani Edinstva vstopijo v UJU. — UJU je edini legitimni predstavnik vsega slovenskega učiteljstva.

Dne 16. februarja 1928 se je vršila skupna seja zastopnikov UJU in Edinstva.

Po uvodnih besedah tov. E. Gangla je podal poverjenik UJU tov. Andrej Skulj sledečo oficijelno izjavo:

»Da omogočimo popolno stanovsko zedinjenje vsega slovenskega učiteljstva in dokažemo svojo pripravljenost storiti vse za dosego velikega cilja, ki smo si ga postavili z deklaracijo, smo umaknili še tiskovno tožbo proti taktičnemu odgovornemu uredniku »Edinstva« Luki Jelencu, dasi bi nam bilo ljubše, ako bi se ta osebna zadeva ne spravljalna v zvezo z zadevo stanovskega sporazuma.

Storili smo ta korak v zavesti, da postopamo v zmislu temeljne ideje — ideje deklaracije in v zmislu sklepa pokrajinske skupščine v Kranju, pa tudi v spoznanju, da so vse zadeve, ki se nanje nanašajo očitki »Edinstva«, danes že tako razčiščene, da osebna čast prizadetih zaradi njih ne more niti najmanj trpeti.

Končno nam je olajšalo naš korak tudi dejstvo, da je odgovorni urednik s svojim imenom kril pisanje drugih oseb, ki jih ne moremo klicati na odgovor.

Ko smo s tem storili skrajni korak, izjavljamo istočasno, da brezpogojno vztrajamo na načelih deklaracije in enakem postopku, kakor se je to zgodilo ob priliki likvidacije Slomškove zveze. Ta načela in drugačen postopek glede likvidacije »Edinstva« ne more biti predmet kakega pogajanja.

Prečital je nato točko 1. in 2. spodaj navedenih sklepov. Glede radovljiškega in šmarnsko-rogaškega učiteljskega društva so bili člani Edinstva mišljenja, da bi članstvo obdržalo stara matična društva, ki obstojajo že več desetletij, nakar se je privolilo, da se o tem izjavi članstvo v teh dveh okrajih in sporazumno izvede združitve.

Točka 3. in 4. je bila vzeta iz predlogov zastopnikov Edinstva. Podpisana je bila nato sledeča listina:

SKLEPI,

sprejeti pri spravniških pogajanjih zastopnikov članov »Edinstva« in članov UJU dne 16. februarja 1928 v Ljubljani.

1. Kot edino stanovsko organizacijo je priznati UJU, razdružiti stanovsko-politično organizacijo »Edinstvo« z vsemi društvi in poverjeništvom Ljubljana. Radovljiški in šmarnsko-rogaški učiteljski društvi izvedeta naj to sporazumno.

2. V smislu deklaracije imajo pravico bivši člani »Edinstva« ustanoviti si svoje kulturno društvo, ki kakor Slomškova družba ne sme imeti svojih podružnic in ne sme biti nikdar kaka paralelna stanovskoborbena organizacija ter njeno glasilo ne sme zavzeti bojnega stališča proti UJU.

3. Člani »Edinstva« vstopijo v UJU, a vztrajajo neomajno na ideji narodnega in državnega edinstva in se hočejo v tem pravcu udejstvovati.

4. Vsak član, ki izpolni pristopno izjavo, se mora brezpogojno sprejeti.

Sklenjeno in podpisano!

Slede podpisi.

O veliki važnosti in pomenu združitve vsega učiteljstva v enotni stanovski organizaciji še izpregovorimo, ker je to dogodek, ki pomenja novo dobo za učiteljski stan.

Pet sestankov kulturnih delavcev pov. UJU.

Sestanek propagatorjev delovne šole v Ljubljani. — Ustanovitev odseka za reformo šole pri pov. UJU. — Sestanek učiteljc za gospodinjstvo nadaljevalno šolstvo v Celju in Mariboru. — Enaka posebna sestanka za kmetijsko nadaljevalno šolstvo v Celju in Mariboru. — Ustanovitev odseka za nadaljevalno šolstvo v Celju in Mariboru.

SESTANEK PROPAGATORJEV DELOVNE ŠOLE.

Poverjeništvo UJU je sklicalo za dan 4. februarja t. l. ob 9. uri dopoldne v Ljubljani sestanek namenjen predvsem razgovoru propagatorjev delovne šole v svrhu idejnega zedinjenja in organizacije dela za reformo šole v ljubljanski oblasti, kakor je to že organizirano za mariborsko oblast.

Ker se je prijavilo preveč udeležencev za zborovalni prostor v Učiteljski tiskarni, se je vršil sestanek na državnem moškem učiteljskem. Udeležilo se ga je 58 učiteljev in učiteljic.

Sestanek je otvoril s strani poverjeništvu, ker je bil pov. A. Skulj zadržan na sestanku v Mariboru, strokovni tajnik tov. Jos. Kobal, na kar je naprosil sreskega nadzornika tov. Andreja Rapeta, da ga vodi, za kar ga je poverjeništvo že prej pisмено naprosilo.

Sreski nadzornik tov. A. Rape pozdravi navzoče, povdarja potrebo enotno usmerjenega dela učiteljstva v smeri reforme šole ter

predlaga, naj bi se najprej razgovorili o organizaciji dela, na to naj sledita referata tov. Dolgana in Pibrovca ter predlogi. Sledil je njegov projekt organizacije dela za šolsko reformo. Vse delo naj vodi centralni odsek za šolsko reformo pri pov. UJU ki ima svoje odseke tudi drugje in razširi delovanje tudi na društva in krožke. Razvil je tudi načrt notranje organizacije odsekovega poslovanja. Centralni ped. krožek bi imel redne seje. Centralni odsek zbira gradivo novega pokreta. Materijal porabi za brošure o delovni šoli, ki bi jih naj izdajalo poverjeništvo. Oziroma bi se bilo na dvoje vrste šol, na mestne in podeželske. Brošure naj bi podajale principe delovne šole v teoretičnem delu ter praktična navodila. Misliti bi bilo tudi na »šolski list« delovne šole. Krožki naj bi prirejali tudi praktične nastope in hospitacije pouka po principih delovne šole. V večjih mestih naj bi se prirejali enkrat v mesecu večerni razgovori o pouku in vzgoji v zmislu delovne šole.

V debati so se oglasili tov. Hreščak, ki je očrtal pomen centralnega odseka pri pov.

UJU, orisal delo odseka v mariborski oblasti, ki je priredil par tečajev, ni pa organiziral pedagoškega dela po krožkih. — Tov. Pibrovca povdarja, da naj bo odsek le nekaj provizornega, neko žarišče za novo delo mora biti in tega smo pogrešali dosedaj, treba bo v to žarišče ljudi, ki imajo že izkušnje. — Tov. Jurančič omenja, da delovanje ne sme biti preveč birokratizirano, delo ne sme postati šablona, pustiti je svobodo, da nastane več struj, ki v mariborski oblasti že obstojajo. Delovna šola je proti formi. Ustvariti je delovne zajednice. — Tov. Dolgan govori o dnevnem redu, da bi bilo vendar dobro ugotoviti najprej bistvo in na to govoriti o organizaciji. Fiksirati se ne da ničesar, ker bi bilo škodljivo, da si takoj v začetku že postavimo kake dogme. Pokret za delovno šolo je nekaj duševnega, zato se dela ne bo dalo uniformirati. Na širših sestankih se ne da mnogo doseči za propagando delovne šole. Najlažje se pogovorita o tem tovariš ali tovarišice na izprehodu ali v manjših krožkih. — Tov. Stegovec ponuja svoj referat, s katerim smatra, da bi bil rešen problem delovne šole in samoizobrazbe. Predsednik Rape reagira na izvajanja predgovornikov in izpremeni dnevni red, ker vidi, da večina želi čuti prej referate.

Tov. Dolgan govori o idejni osnovi delovne šole. Rokotvorni pouk ni delovna šola. Delovna šola je aktivna šola, aktualna šola, ki je v ozki zvezi z življenjem in okolico. Predpogoj za razumevanje delovne šole je filozofska in družboslovna podlaga, ki ustvarja svetovni nazor. Dinamizem, da je vse v razvoju in se izpreminja, je temeljni princip v delovni šoli. Govori o relativizmu, statičnosti in absolutizmu. Kaj je aktivnost? Reforma šole mora biti odvisna od potreb naroda. Razlika med staro in novo šolo. Otroci so v delovni šoli srečni in pozabljajo na vse, učitelji ne morejo nehati o tem govoriti, če se znajdejo na skupnem torišču tega dela. Osebnosti v delovni šoli so otroci in učitelji. Bojaznjen z anarhijo in izgubo discipline je neopravičena. Ves formalizem mora odpasti. Tudi če ni izprva vse formalno pravilno, samo da je stremeljenje pravilno. Učitelj delovne šole mora imeti veliko inteligenco. Vzbujaati mora probleme in zanimanje za probleme. Kaj je potrebno z ozirom na okolico in kaj zanima otroka, je dvoje temeljnih vprašanj v delovni šoli. Poznanje otroka je predpogoj. Respektiranje otroka je prvo. V delovni šoli mora vladati notranje prepričanje najširšega demokratizma. Pouk mora biti priložnost. Ne rabimo »reformistične šole«, ki bo le na pol reformirala šolo! Kompleksni pouk podreja tehnične predmete. Mnogo stvari naj vidi otrok, a naj ne analizira na dolgo in široko. Urniki so odveč in nepotrebni. Razvijati je čustvovanje otrok s pravljicami, umetnostjo, glasbo, kar se je zane marjalo. Razvijati je voljo in delo. Volja v sedanjih šolah ne bazira na notranjosti. Rokotvorni pouk je potreben posebno za mestne otroke, za izražanje duševne notranjosti. Z igrakanjem se spozna estetičnost in smisel za praktičnost. Posebej opozarja referent na kmečkoga otroka. Duševno življenje se prične v družini. Bazira na religioznosti, ki je ne smemo vzeti. Obzorje je treba razširiti. Ob sklepu je referent ponovno podčrtal, da v delovni šoli ni fiksiiranih načel.

Referent tov. Leo Pibrovca očrta delovno šolo v I. razredu. Opiše dosedanji pouk po formalnih stopnjah. Kako je bil prisiljen zavreči vse to v praksi. Vprašanje je v tem, če je učitelj tako močan, da preobrazi življenje, ali ga lahko šola preobrazi? Opisuje razmere v drugih državah: V Italiji vlada v šoli še »huraški« duh, Francozi polagajo važnost na jezik in telovadbo, Angleži na praktičen poklic, Rusi so s šolo vzgajali komunizem, Nemčija hoče s šolo preobraziti nov rod za dvig države, v Jugoslaviji se polaga veliko važnost na zgodovino vseh treh plemen in drugo harmonično vzgojo ter etična načela. Le delovna šola lahko preobrazi razmere. Prvi pogoj pa je podoben študij otroka. Govori podrobno o postopku v I. razredu po principih delovne šole. Opisuje obširno metodo v vseh predmetih v svojem razredu na Jesenicah.

V debati omenja tov. Bregant, da ima knjigo o delovni šoli že gotovo. Tov. Jurančič omenja, da se moramo ogibati polovičarskega reformizma. Tov. Pibrovca povdarja, da je postopek, ki ga on uporablja, preizkušen že v Nemčiji ter izkristaliziran. On gre vsako leto v Nemčijo, da preštudira nova izkustva tam. Tov. Bregant zagovarja kompleksni pouk. Predsednik tov. Rape povdarja, da je žarišče delovne šole otrok.

Po kratkem odmoru govori predsednik in tov. Dolgan o organizaciji odseka za šolsko reformo pri pov. UJU. Odsek je potreben. Agilno je delo v Mariboru. Za delo naj se uporabljajo krožki po društvi in »Popot-

nik«. Misliti bo na centralno knjižnico tudi v Ljubljani. Po okrajih bo treba organizirati referente. Naloga odseka je, dati inicijativno po krožkih in dobivati od njih poročila. Ugotoviti je treba metodo dela. Nujno potrebna bi bila knjiga. Najbolje bi bilo, da se zbirajo enakomisleči v delovne zajednice, ki streme za skupnimi smotri. Ravnatelj Novak je omenil, da namerava prirediti P. R. K. o počitnicah tečaj za rokotvorni pouk, ki bo združen s teoretičnim razmotrivanjem delovne šole. Tečaj naj bi se udeležili vsi reformatorji šole. Delovna šola je treba propagirati po krožkih, da prodre smisel za njo do učitelja v zadnjo vas.

V odsek za reformo šole pri pov. UJU so bili izvoljeni za ljubljansko oblast: tov. Pibrovca (Jesenice), tov. Bregant (Blanca), tov. Hrovat (Ihan), tov. Dolgan (Nova vas) in tov. Vodetova (iz Ljubljane).

Popoldne so imeli zastopniki delovne šole sestanek, na katerem so razmotrivali vprašanje ustanovitve in urejevanja posebnega šolskega lista v zmislu delovne šole, poleg sedanjih čitank in o organizaciji počitniškega tečaja, ki ga priredi P. R. K.

Lep korak naprej je s tem sestankom zopet napravilo pov. UJU z dvigom novih kulturnih delovnih sil za procvit naroda in kulturnega dela našega stanu.

SESTANEK UČITELJIC V CELJU.

Na poziv odseka pov. UJU za nadaljevalno šolstvo, so se zbrale tovarišice dne 3. februarja v mestni osnovni šoli, da se razgovorijo o organizaciji gospodinjstkih nadaljevalnih šol in izobrazbi učiteljic za pouk na teh šolah. Vseh udeleženk je bilo 34. večina iz oddaljenejših krajev. Zastopana sta bila celo slovenjegraški in kozjanski okraj.

Sestanek je vodila tovarišica Zupančičeva iz Celja, referirala sta tov. Mencin in tovarišica Pleškova. Prvi je v uvodnih besedah pojasnjeval nujnost solidarnega nastopa in skupne izgradnje podrobnega programa za nadaljevalno šolstvo in govoril nato o načelih, organizaciji in vzdrževanju gospodinjstkih nadaljevalnih šol, tov. Pleškova pa je razpravljala o notranji uredbi, o učnem in vzgojnem postopku in izbiri učne snovi.

Debate, ki se je vršila po določenem sporedu, so se udeležile sledeče tovarišice: Jankovičeva, Ahtikova, Vošnjakova, Zagarjeva, Schreinerjeva, Pleškova, Stegenškova, Illerjeva, Simoniškova, Lapajnejeva in Pivčeva.

Debatiralo se je o učnem načrtu, o številu in starosti udeleženk, o učnem času, vzdrževanju šole, zlasti pa o usposabljanju učiteljic za pouk na teh šolah. Mnenje je bilo izraženo, da bi za silo zadostovali tudi krajši 3—4 tedenski tečaji, ako bi vanje sprejemali le v praktičnem gospodinjstvu že izvežbane učiteljice, ki poznajo razmere na kmetih. Soglasje je vladalo v tem pogledu, da našemu namenu ne morejo služiti gospodinjstki tečaji, prirojeni potrebam meščanskih družin. Stavljani so bili predlogi glede kraja, kjer bi se naj tečaj vršil.

Zaključen je bil sestanek z zahvalo predsednice referentoma in s sprejetjem sledeče resolucije:

Smatramo poklicno izobrazbo one naše ženske mladine, ki nima prilike se drugod izobraziti za gospodinjstki poklic, kot svojo zadevo in smo pripravljene sodelovati pri organizaciji gospodinjstkih nadaljevalnih šol ter prevzeti pouk na njih, pričakujemo pa od oblastnega odbora, da prevzame vzdrževanje tega šolstva in mu zamajči na ta način neovirni razvoj in razmah.

Celjski sestanek je nov dokaz, da tovarišice ne zaostajajo za tovariši v resnem pomanjšanju velikih nalog, ki nam jih stavlja čas in nova smer organizacije.

USTANOVITEV ODSEKA ZA NADALJEVALNO ŠOLSTVO V CELJU.

Na vabilo v »Učit. Tovarišu« so se 3. februarja popoldne sestali nekateri tovariši iz celjskega okraja v mestni osnovni šoli v Celju na pomenek o perečih problemih nadaljevalnega šolstva. Poverjeništvo je zastopal tov. Mencin, ki je kratko očrtal naloge, ki jih naj celjski odsek sporazumno z osrednjim odsekom rešuje. V razgovoru se je dosseglo soglasje v vseh važnejših aktualnih vprašanjih nadaljevalnega šolstva. Tovariš Gosak se je dotaknil našega razmerja do kmetijskih strokovnjakov in odločno zavrnil domnevo, da je naše gibanje naperjeno proti njim. Obširno je pojasnjeval, da ne gre za zgolj strokovno zadevo in za vprašanje zgolj teoretske strokovne izobrazbe učiteljev na nadaljevalnih šolah. Naloga nadaljevalne šole so čisto posebne, ker ona ni nobena slaba kopija kmetijskih strokovnih šol. Učitelj mora z ozirom na krajevne razmere in potrebe ter na predizobrazbo učencev svobodno izbirati učno snov, se izogniti

Vsaka šola naj določi skupnega poverjenika za Mladinsko Matico.

vsakemu teoretiziranju, mora pčli učni čas čim spretnjeje izrabiti, ves pouk praktično usmeriti in dati učencem čim več pobude za življenje, mora biti hkrati praktički, metodik in pedagog. Na te njegove naloge se je treba ozirati tudi pri organiziranju tečajev za učitelje nadaljevalnih šol. Tov. Petrak je podčrtal etično-vzgojne naloge nadaljevalne šole. Obširneje se je tudi razpravljalo o vzdrževanju nadaljevalnega šolstva in oblastni poslanec tov. Levstik nam je dal v tem pogledu nekatere dragocene mišljaje. Kot člani celjskega odseka so se določili tov. Jankovič, Gosak in Petrak. Odsek se še spopolni z zastopnicami učiteljic. Prepričani smo, da nam bo ta odsek močna opora pri organizaciji nadaljevalnega šolstva in pri propagandji zanj.

(Poročilo o mariborskih sest. prihodnjic.)

Zimski sport

Zimske ture so najlepši užitek, če si preskrbljen s specijalnimi gorzerji ali smučskimi čevlji tvrdke J. BRAJER, Ljubljana, Breg 1.

Splošne vesti.

ZA JUGOSLOV. DJAČKI DOM!

Članstvo pozivamo, da pošlje nabrane vsote po odbitku stroškov za poštino poverjeništvu UJU Ljubljana, z označbo, da je prispevek za Djački Dom. Apeliramo na članstvo, da se tudi samo odzove klicu Izv. odbora in s tem pokaže svojo solidarnost.

Poverjeništvu UJU, Ljubljana.

MLADINSKA MATICA.

Sirite idejo Mladinske Matice! Današnji številki prilagamo obljubljeni propagandni letak z reprodukcijo naslovne strani Jack Londonovih »Zgodb z južnega morja«. Tako vidite, tovariši in tovarišice, da smo že korak preko obljud. V par tednih bodo tudi rokopisi docela pripravljeni za tisk. Zdaj gre samo še za vašo podporo. Par dobrih besed mladini in staršem, to je vse, za kar vas prosimo. Ta mali trud vam hočemo še olajšati s priloženim letakom. Tako morete tudi najbolj »nevernim Tomažem« pokazati sicer skromen, a vendar že konkreten drobček naše velike zasnove. Dajte, da pojde letak od rok do rok! Več nego najpestrejši letak pa je vaša živa beseda. Zato smo si prihranili stroške za večjo naklado letakov. Verujemo, da bo storil vsak, prav vsak in radevolje to malo žrtev za veliko stvar. Mladinska Matica je tisti preizkusni kamen, ki naj pokaže, da smo kaj več nego pusti kruhoborci. Na delo torej vsi do zadnjega, da tako z združenimi močmi postavimo širok in trden temelj za ponosno duhovno zgradbo Mladinske Matice!

Nabiralni bloki za Mladinsko Matico so že pripravljani in jih te dni razpošljemo na posamezne šole. Vsak blok ima po 10 naročilnic in izkaznic, ki naj jih izpolni tisti tovariš(ica), kateri prevzame tudi poverjeništvu za svojo šolo. Izkaznice prejmejo učenci kot potrjeno vplačane naročnine ter shranijo do prejema knjig. Bloke (kupone) obdrže poverjeniki za kontrolo. Naročilnice pa naj poverjeniki vrnejo »Upravi Mladinske Matice poverjeništvu UJU v Ljubljani« zajedno z naročnino, od katere naj si odračunajo stroške za poštino. Da se omogoči revnejšim učencem plačilo naročnine in obrokih, bo odbor Mladinske Matice počakal na končni rezultat nabiralne akcije do 15. aprila. To pa je tudi skrajni termin, ki ga nikakor ne kaže podaljšati, ako hočemo, da dobi mladina knjige še pred velikimi počitnicami. Zato, tovariši in tovarišice, vrnite nam izpolnjene bloke brez odlašanja! Ako bi se pokazalo, da ste jih prejeli premalom, obrnite se takoj z dopisnico na upravo, da vam postreže z novimi bloki.

Nabiranje naročnine za Mladinsko Matico. Ministrstvo prosvete je z odlokom O. N. br. 7187 z dne 31. januarja 1928 odobrilo nabiranje prostovoljnih prispevkov za Mladinsko Matico in pa nabiranje naročnine v višini 10 Din letno. Ta odlok velja za ljubljansko in mariborsko oblast.

Koncert pevskega zbora UJU v Ptujju in v Celju. Pevski zbor priredi v soboto, dne 17. marca t. l. ob 8. uri zvečer koncert v Ptujju, naslednji dan, v nedeljo pa popoldne, ljudski koncert v Celju. Iskreno vam vse tovariše iz bližnje in daljnje okolice gornjih dveh mest, da prisostvujejo našemu nastopu. Dobro bi bilo, da nastavita celjsko in ptujjsko društvo na ta dan svoji zborovanji. Po koncertu se želimo pobje spoznati s tovariši tamošnjih krajev, zato ostanite pri prijateljskem sestanku v naši sredi. Agitirajte za udeležbo tudi med znančineučitelji.

Solsko upravni odsek pov. UJU v Ljubljani ima sejo 25. februarja t. l. ob 15. uri popoldne. Posebnih vabil člani ne bodo prejeli.

Šolsko upravni odsek UJU v Mariboru prosi: 1. Kdor pošlje predlog, naj navede tudi svoj točen naslov. 2. Za vsak zaželjen, oseben odgovor naj se priloži znamka. 3. Najprikladneje bo, predloge staviti pri učiteljskih zborovanjih, da jih že tam malo prerešate. 4. Predloge osebnega značaja podprite vedno s konkretnimi slučajji. — Kdor je v katerikoli zadevi v dvomu, naj se obrne na odsek po informacije.

Pavle Flere, referent prosvetnega ministrstva in član Izvršnega odbora UJU je imenovan za šefa budžetskega odseka istega ministrstva.

Oprostitev carine na učila. Prosvetni odsek v Ljubljani je izdal odlok, v katerem objašnjuje, da so učila, ki jih šole naročajo v inozemstvu, carine prosta na podlagi člena 9 točka 15 »Predloga zakona o obči carinski tarifi«. — Za oprostitev carine pa je potrebno uverjenje ministrstva prosvete, da služijo naročena učila pouku.

Naredba glede učnih knjig za osnovne šole. Minister prosvete je izdal sledeči odlok: Ker je stopil začetkom leta v veljavo novi učni program za I., II., III. in IV. razred vseh osnovnih šol v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki ga je izdelal glavni prosvetni svet, je treba revidirati učne knjige, ki se rabijo v nižji osnovni šoli, zato odrejam: 1. Glavni prosvetni svet naj pregleda vse učne knjige za nižjo osnovno šolo in naj odda mnenje o njihovi vrednosti s stališča današnjega učnega programa. 2. Pisatelji učnih knjig za I., II., III. in IV. razred osnovnih šol, odnosno njih izdajatelji, naj predložijo do dne 1. aprila 1928 po tri izvode svojih knjig ministrstvu za prosveto (za glavni prosvetni svet), v spremnem pismu se morajo zavezati, da plačajo honorar za pregled, in označiti, ali je bila učna knjiga odobrena za šolsko rabo, kdaj in pod katero številko. 3. Preden vzame glavni prosvetni svet šolske knjige v oceno, naj odloči, ali je sploh v prvih dveh razredih dopustno rabiti kakršnekoli učne knjige razen abecednika in čitanke. — Ta naredba se ne nanaša na abecednike in čitanke, glede katerih se je izdal poseben odlok, ki še velja, kakor tudi ne na že odobrene učne knjige iz verouka, dokler se tudi zanj ne izdela nov učni program. — V Beogradu, dne 4. februarja 1928. O. N. br. 9061. — Minister za prosveto: dr. K. Kumanudi s. r.

Zidovska vsiljivost. (Dopis.) Te dni smo prejeli malone vsi šolski upravitelji iz Osijeka od prof. A. Z. tiskano dopisnico, v kateri nas pozivlje, da mu takoj vpošljemo znesek 35:50 Din za »Metodiško Uputstvo za nauke o veri«, katerih naročitev je baje ukazalo ministrstvo prosvete od 18. januarja 1928, št. 303. Mi niti ne vemo, ali je knjiga za pravoslavne ali katolike. Vrhu tega poučujejo v Sloveniji verouk povečini dušni pastirji, ki so popolnoma neodvisni od šole, zato se naj pisatelj na nje obrne!

Slovenske pisateljice. Belo-modra knjižnica v Ljubljani razpisuje natečaj za pripovedni spis, ki ga namerava objaviti v svojih prihodnjih publikacijah. Nagrada znaša 1000 Din. Za sprejeti rokopis plača običajni honorar. Pogoji so sledeči: 1. Natečajja se morejo udeležiti le slovenske pisateljice. 2. Vsebina je poljubna, izključeni so mladinski spisi. 3. Rokopisi sme obsegati 6 do 8 tiskanih pol. 4. Rokopisi se morajo oddati vsaj do 1. septembra 1928 na naslov: »Belo-modra knjižnica«, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2. Vsak rokopis mora biti označen z geslom. 5. Nenagrajeni rokopisi se vrnejo brez obveznosti.

Nagrobnice za upokojeno učiteljstvo. Krožek upokojenega učiteljstva v Mariboru in bližnji okolici se je posvetoval, kako bi prišel do primernih nagrobnic. Izrekla se je želja, da bi se poskrbelo za nagrobnico, ki bi se pela unisono v primerni glasovni legi, kajti upokojenci, starčki, ne razpolagajo ne s tenorji, ne z drugimi basji. G. Krajnik se je obrnil do tovariša Janka Lešana, naj bi on izposloval tako nagrobnico. Tovariš Janko Lešan je spesnil troje nagrobnic: eno za upokojenca, drugo za upokojenko, tretjo za učiteljevo vdovo, torej tri pesmi, vsako po tri kritice. Uglasbitev pa je prepustil g. Karolu Adamiču, profesorju glasbe na učiteljski v Križevacu na Hrvatskem. G. Karlo Adamič, prijatelj učiteljstva, je dragevolje ustregel ter zložil unisono-napev v C-mollu. Gori imenovani krožek je 14. februarja 1928 poslal Janku Lešanu sledeče laskavo pismo: »Krožek upokojenega učiteljstva v Mariboru in bližnji okolici je na svojem sestanku dne 9. februarja t. l. soglasno sklenil, da se vam izreka najtoplejša zahvala za Vaše krasno uspele in v srec segajoče besedilo dospelih nagrobnic. Istotako se izreka tudi zahvala skladateljju, gospodu profesorju Karlu Adamiču za lepi »Moll«, ki ga je podložil Vašemu tužnomilemu lepemu umotvoru. Presrčna hvala obema! — Z odličnim spoštovanjem in tovariškim pozdravom! Za krožek: J. Kopic, t. č. vodja.« — Zeleti bi bilo, da se te pogrebne razmnože, ker so uporabne za učiteljske upokojence sploh. Kdor bi hotel to delo založiti, naj se obrne do tovariša pesnika Janka Lešana v Novem mestu (Kandija). Morebiti bi založbo prevzelo društvo upokojenih učiteljev v Ljubljani?

V Grahovem pri Rakeu in v dekljskem krožku ni le 8 deklet, kakor nam je to tiskarski skrat v zadnji številki skvaril, temveč jih je 95.

Grudica. Glavni odbor Podmladka Rdečega križa je sprejel igro Grudica. Obvestilo o tem sem šele prejel, ko je bila že dotiskana in razposlana. Torej nisem imel prilike, da bi bil vnesel v krtačni odtisek nekaj korektur; so sicer nebitvene, a vendar mi je žal, da so morale izostati. Manjka tudi glasbena točka. Šolam, ki nameravajo Grudico uprizoriti, pošljem radevolje tozadevne dopolnitve in napev s spremljevanjem. Prosim le za dinarsko znamko za odgovor. — Oskar Žolnir, šolski upravitelj, Maribor — Prosvetni oddelek.

Novi učni načrti so že dotiskani. Vsaka šola mora naročiti vsaj po en izvod in je tudi prosvetni oddelek v Ljubljani izdal odlok, ki poziva vsa šolska vodstva, da vpošljejo po 3 Din na sreske poglavarje, ki vpošljejo skupne zneske prosvetnemu oddelku.

Naprodaj lepo vezane knjige. Bolni tovariš prodaja razne lepo vezane knjige hrvatske matice, ruske, francoske in italijanske knjige, slovarje itd. Naslov in imena knjig pove Kopic Rado, učitelj v pok., Maribor, Ob bregu 14.

Poroka. V Tržiču sta se poročila 15. t. m. g. Adolf Remic, trgovec v Mirni peči in tovarišica Ravla Vrabičeva, učiteljica istotam. Čestitamo! Ob tej priliki sta se spomnila tudi Učit. konvikta in mu poslala 150 Din, za kar se jima prav lepo zahvaljuje blagajnik Josip Kobal.

Dovoljenje za potovanje v inozemstvo. Prosvetni ministrstvo je odredilo, da mora vsak državni uslužbenec za vsako potovanje v inozemstvo prositi za dovoljenje g. pomočnika finančnega ministrstva. Tako dovoljenje morajo imeti vsi, ki potujejo po privatnih poslih in ne samo oni, ki potujejo radi zdravljenja.

Jabolčne divjake — par sto — dvoletne in prvovrstne ima naprodaj a 0:75 Din šolsko upraviteljstvo na Dobrovi pri Ljubljani.

Kdor nima še Ročnega kataloga za leto 1927/28, ki stane le 16 Din in ki vsebuje vsestranska navodila, naj si ga takoj naroči v UČIT. TISKARNI, ker je v zalogi prav pičlo število izvodov. Ne zamudite prilike za nakup najcenejše knjižice, ki je že marsikoga obvarovala s svojimi nasveti in navodili občutne škode.

Centralni šolski vrt. Vsem naročnikom postrežem v začetku marca. — Upravitelj: Jos. Kobal.

Kupimo posamezne števe letošnjega »Popotnika«. Poziv vsem onim, ki lahko pogrešajo posamezne številke 1—5, »Popotnika« letošnjega letnika. Uprava jih naj rabi in jih odzame proti plačilu. Dalje prosim vse one, ki so neopravičeno prejeli omenjene številke, da jih nemudoma vrnejo. Posamezne številke naj se naslove na upravo UJU, pov. Ljubljana.

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

o VSEM DRUŠTVENIM ODBOROM! Kakor že naznanjeno se bo vršil II. izobraževalni tečaj UJU poverjeništvu Ljubljana takoj po končanem letošnjem šolskem letu. Kakor se že zdaj z gotovostjo predvideva, bo to naše novo sijajno delegacijsko zasedanje izobraževalnih krožkov, naša duhovna kovačnica. Že letošnje delo po krožkih bo dvignilo celo množico najraznovrstnejših učiteljskih problemov — stvarnih in formalnih — v stadij aktualnosti, da je pričakovati velikega števila udeležencev, ki bodo skušali v resnem, plemenitem tekmovanju sodelovati pri zgradbi nadaljnega šolskega in izvenšolskega delovnega programa naše organizacije. Čas za tečaj, 7 do 8 dni naporne delo, zahteva pa, da mislimo vsi na to, kako bi preskrbeli udeležencem kolikor mogoče večje udobnosti, da bi ne ohranili v napornem delu vsled morebitnega pomnjanja vsakega primitivnega komforta v kraju tečaja. Naša želja je, da se vrši letošnji tečaj v kakem lepem kraju na deželi, kjer bi mogli udeleženci, nemoteni po mestnem hrupu, doživeti dobo tečaja v tovariški skupnosti, na svežem zraku, v pravem delovnem občestvu. Vabimo torej vsa društva, da na svojem prvem prihodnjem zborovanju razmišljajo o tem, ali bi bil v področju njihovega društva primeren kraj, ki bi mogel nuditi 200—250 udeležencem, ki jih predvidevamo za II. tečaj, vso ono udobnost glede predevalnega lokala, prenočišč in okolice, ki bi bila potrebna za mirno delo in prijeten odih v prosti naravi. Svoje predloge z opisom dotičnega kraja naj nam društveni odbori dpošljejo takoj po prvem zborovanju.

o Delo po krožkih:

136. Ljubljana: VI. 8. februarja. Prisotnih 7. O družboslovju — nadaljevanje.

137. Ljubljana (učiteljskiščeniki(ice): VIII. 11. februarja. Prisotnih 22. — Učitelj v slov. literaturi — sploh — in Cankarjevi »Hlapci«.

138. Črnomelj: II. 15. januarja. Od 29 članov 19. O anketi za gospodinske nadaljevalne šole in o pletarstvu (praktično). Prihodnji sestanek 19. februarja.

139. Velike Lašče: II. 12. januarja. Od 11 članov 7. O izvenšolskem delu, o Mladinski Matici ter 4. poglavje iz 1. brošure. Prihodnji sestanek 26. februarja.

140. Pragersko: I. 12. februarja. Prisotnih? Članov? O knjigovozništvu.

141. Podgorje: II. 22. januarja. Od 27 članov 19. O liberalizmu. Prihodnji sestanek 26. februarja.

142. Ptujjska gora: II. 9. februarja. Od 21 članov 7. O nekaterih filozofskih pojmihi. 1. in 2. poglavje iz 1. brošure, o gospodinskih šolah ter o raznih šolskih aktualnostih.

143. Vodice: I. 7. februarja. Od 16 članov 6. Navodila. O liberalizmu.

144. Rajhenburg: I. 7. februarja. Od ? članov 14. O delovnem načrtu za krožek.

145. Hoče: I. 9. februarja. Od ? članov 23. Navodila. O izvenšolskem delu. Razni aktualni predlogi. Prihodnji sestanek 1. marca.

146. Jesenice: III. 10. februarja. Od 33 članov ? O gospodarskem liberalizmu. Prihodnji sestanek ob priliki zborovanja radovljiskega društva začetkom marca.

147. Sv. Pavel pri Prebodu: II. 11. februarja. Od 11 članov 8. O nekaterih filozofskih izrazih; gospodarski in kulturni liberalizem in o delovni šoli. Prihodnji sestanek 14. marca.

148. Pilštanj: I. 11. februarja. Od 15 članov 10. O liberalizmu. Prihodnji sestanek v drugi polovici marca.

149. Stari trg: I. 12. februarja. Od ? članov 6. O prvem izobraževalnem tečaju v Ljubljani. Prva tri poglavja iz prve brošure. Prihodnji sestanek 26. februarja.

150. Sv. Barbara v Halozah: II. 9. februarja. Od 27 članov 12. Politični in gospodarski liberalizem in izvenšolsko delo učiteljice na deželi. Prihodnji sestanek 8. marca.

151. Marenberg: I. 24. novembra 1927. Od 14. članov 6. Zbiranje domoslovnega materiala. (II. sestanek se je vršil 19. jan.)

152. Artiče: I. 11. januarja. Od 15 članov 8. Prvi dve poglavji iz 1. brošure. Sestanek se določi na vsako prvo soboto v mesecu. Prihodnji sestanek v Sromlju.

153. Radovljica: VI. 26. januarja. Od 10 članov 4. Razgovor o delovanju društva, o delovni šoli ter o šolskih zadevah sploh.

154. Radovljica: VII. 16. februarja. Od 10 članov 7. Problemi družine in šole v vzgoji najširših plasti naroda (po Zgeču). Prihodnji sestanek 23. februarja v Kropi ob 15. uri.

155. Maribor-okolica: I. 11. februarja. Od 28 članov 18. »Vzgoja s stališča psihanalize«, iz šolske prakse: Fr. Martinc. »Otroci in njihove napake«. Prihodnji sestanek 25. februarja ob 2. uri istotam.

156. Žiže: II. 16. februarja. Od 17 članov 11. Prvo poglavje iz 1. brošure ter o reformi šole: vez med učiteljem in dečo. Prihodnji sestanek 23. marca.

Osebne zadeve.

i Namestitve. S kraljevim ukazom je imenovana za upraviteljico v Konjicah Leopoldina Rott iz Jurklošter. — Premesčena je iz Dobja v Poljane nad Škofjo Loko učiteljica Elizabeta Svetelj. — Sprejeta je v državno službo in prideljena na službo v samostanski šoli v Mekinjah abiturijentska Marija Jurca. — Sprejeta je državno službo in prideljena v šolo v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani Ana Poldi.

Delikatose, špecerija in vinarna FR. KHAM, Ljubljana, Miklošičeva c. 8

Učiteljski pravnik.

š Kolkovanje izkazov. Na vprašanje poverjeništvu je odgovorila delegacija ministrstva financ v Ljubljani, da so po njenem mnenju izkazi podvrženi kolkovini iz tarifne postavke 311 taksnega zakona. Za takšno obveznost je naziv, pod katerim se izdajajo učencem potrdila o vedenju in uspehu v šoli, irelevanten.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

pev. Poziv. Nastopila je lepa doba enotne organizacije, zato prosimo in rotimo vse tovariše (tenorje in base), ki so doslej stali ob strani, da se priklase v naš zbor in tako pomagajo, da čimprej dosežemo smoter, ki smo si ga postavili. Nameravamo namreč že v kratkem času prestopiti meje države in pokazati tudi v tujini, kaj premorejo mali Slovenci. — Odbor.

Vsaka učiteljica in vsak učitelj naj zbira člane za Mladinsko Matico!

Javite poverjenike takoj osrednjemu odboru Mlad. Matice pri pov. UJU!

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f Učiteljska kolonija na Bolu. Vsem prijavljencem odpošljem te dni »Prijava« in »Objašnjenje« s čekom. »Objašnjenje« vsak obdrži, a »Prijava« mi izpolnjeno vrne. Dijaki plačujejo znesek za letovanje 400 Din (15 dni), 800 Din (30 dni) v obrokih, mi pa do 1. junija naenkrat! Potrdilo vplačila obdrže za kontrolo na Bolu. Kolonijalni znesek 40 Din pošljite skupno z letovalnim zneskom. Fotografij ni treba poslati nikamor. Povdarjam, da odpošljem prijavnice s čekom le onim, ki bodo priložili znesek 50 Din za pristopnino in članarino. Na posamezne dopise glede natančnega opisa Bole ne morem odgovoriti! V šoli, mestni občini in v dveh privatnih hišah bomo imeli postelje s slamnjačo (svežo), kar je najbolj praktično radi raznih kljunatih žuželk. Kdor želi točnega opisa našega lanskega letovanja na Bolu, naj na roči glasnik F. S., »Našo Domovino«, Beograd, Fer. Sav., II. beogr. gimn. — Pristopnina in članarina se plača vsako leto, čeprav so bili tovariši(ice) člani F. S. U. že lanske leto. Prosim, da se priglasijo vsi tovariši(ice), ki reflektirajo za Bol in so bili lanske leto na Bolu — ponovno, ker na poznejše priglasitve ne garantiram, da se bodo upoštevali! Po možnosti naj tovariši(ice) s priglasitvami tudi izrazijo svoje želje glede uprizoritve narodnih iger in če so mogoče katero vlogo že igrali; isto tudi glede slovenskih narodnih pesmi, ker smo to lanske leto pogrešali. Ker se bodo udeležili letovanja tudi srbski in hrvaški tovariši(ice), bo na Bolu najugodnejša prilika za popolno medsebojno tovariško spoznavanje. — S fer. pozdravom! Za F. U. S.: Mrovlje, Jesenice.

Dr. G. PICCOLI — lekarnar v Ljubljani priporoča pri zaprtju in drugih težkočah svojo preizkušeno

želodčno tinkturo
Naročila točno po povzetju.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:
— MARIBORSKO SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje dne 3. marca t. l. ob 10. uri v mali dvorani Narodnega doma v Mariboru po sledečem sporedu: Zapisnik, dopisi, delo v elementarnem razredu po načelih in zahtevah delovne šole, poročilo referenta o delovanju krožkov, v katerem štadiju se nahaja pokret organiziranja kmetijskega nadaljevalnega šolstva, slučajnosti. Prestudirajte 6. številko, 49. letnika »Popotnika«, str. 145—149 in str. 159.

Metoda izvenšolskega dela učiteljc v dekliških krožkih.

(Predavala na prvem izobraževalnem tečaju pover. UJU tov. Marija Dolganova. — Snov za obravnavo v krožkih okrajnih učit. društev.)

S tem je končala jesenska doba. Z zimo se začne tečaj po sistematičnem načrtu. Tega sistema pa ne določa nobena knjiga o gospodinjstvu, ampak delo in življenje v družini in vasi tistega kraja. Pozimi se začne stalno bivanje v hiši. Bivališča po kmetih so povečini temna. Vsa družina se gnete v eni sami sobi, takozvani družinski sobi. V tej je navadno velika peč, v kateri gori noč in dan. Otroci posedajo po peči ali za zapečkom. Moški kade in plužejo. Sobe ne zrarijo, ker se boje mraza in v taki sobi je morda še dojenček v žibelki. Moški popravljajo orodje, po tleh je polno smeti, in da je nesnagne še več, se še otroci ponesnažijo. Oken pa morda celo zimo ne odpro. Mislimo si, kako grešijo proti higijenskim pravilom. Koliko boleznih po nepotrebnem. Pozimi je važno tudi gospodarjenje. Kmetje prodajajo jesenske pridelke in živino. Z denarjem plačujejo dolgeve in kupijo obleko. To gospodarjenje pa ni vselej vzorno. Moški pijejo tako, da v občini, kjer živi kakih 3000 ljudi, izdajo za alkohol 1.000.000 Din. Po nekaterih krajih pijejo tudi ženske, posebno starejše, od dela oslabiljene, ker mislijo, da se bodo okrepčale. Ženske si kupujejo obleke, ne moremo reči drage, pač pa lahko rečemo, da nakupujejo preveč zgornje obleke, premalo pa skrbe za perilo in posteljno opravo. Tudi hrana je pozimi slabša kot poleti. Namesto da bi se okrepili pozimi za spomladansko delo, je hrana prenestavna, nepopolna in neokusna. Ker nimajo ženske pozimi dela na polju, prašiče pa povečini prodajo ali pa zakoljejo, zato jim ostaja mnogo časa, ki ga pa ne znajo koristno izrabiti. Otroci so pozimi doma pri peči in so željni pripovedovanja in duševne hrane. Koliko dobrega bi lahko storila dekleta za vzgojo otrok. Namesto tega pa hodijo ženske po hišah, opravljajo in obrekujejo ter povzročajo s tem zdražbe, ki ovirajo vsako kolektivno delo in vplivajo nemoralno na vzgojo otrok. Vsemu življenju v vasi dajejo značaj strupenosti in zatemanosti. Koliko boljše bi bilo, ako bi dekleta uporabljala prosti čas za ročna dela, okraševanje doma, ter malo poskrbela za gospodinjstvo in splošno izobrazbo ali zdravo razvedrilo. Glede na življenje v kmetijski hiši je sestavljen sledeči vzpored:

Dekliški krožek pozimi.

Naloga ženske v gospodinjstvu. Dolžnosti dekleta za dom: red, čistost, varčevanje,

— OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LJUBLJANSKO OKOLICO bo zborovalo v soboto 3. marca 1928 ob 9. uri v dvorani Mestnega doma v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Samoizobrazba. 3. Reforma šole. 4. Izvenšolsko delo. 5. Slučajnosti. — Odbor.

— PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje dne 3. marca v Mladiki v Ptuj ob 10. uri. Poleg običajnih predpisanih točk je na dnevnem redu predavanje tov. Jančiča: Položaj in tovarištvo učiteljstva, ter predavanje strokovnega učitelja tov. Segula: Najobičnejši računski nedostaki in tozadevni vzroki.

— CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto 3. marca t. l. v mestni osnovni šoli. Začetek ob 9. uri. Na dnevnem redu je praktičen nastop tov. Teuerschuhha o pouku slaboumnih, razgovor o kmetijskem in gospodinjstvem nadaljevalnem šolstvu, volitev delegata za občni zbor Pedagoške centrale v Mariboru, o reformi učiteljskih in druga aktualna vprašanja. Odbor se zanaša na običajno polnoštevilno udeležbo.

— OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO UJU RADOVLJIŠKEGA OKRAJA zboruje v soboto, dne 3. marca 1928 na Jesenicah na osnovni šoli ob 10. uri.

— LITIJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO definitivno zboruje dne 5. marca 1928 na državnem moškem učiteljskišču v Ljubljani ob 9. uri dopoldne z istim vzporedom, kot je bil objavljen za 6. februarja 1928. Pripominjamo, da zaenkrat pismenih vabil ne razpošljemo, pač pa tem potom prosimo čim častnejše udeležbe. Nastopimo polnoštevilno in solidarno! — Odbor.

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRŠKI OKRAJ zboruje dne 3. marca 1928 v Radečah pri Zidanem mostu z običajnim dnevnim redom. Začetek točno ob 10. uri v osnovni šoli.

Nove knjige.

—k Pomen univerze v Ljubljani za Slovenijo in državo SHS. Pod tem naslovom je izšla spomenica, podpisana od vseh središnjih organizacij in društev Slovenije. Spomenico je izdala ljubljanska univerza.

—k Dr. techn. Milan Vidmar: »Das elektrotechnische Institut der jugoslavischen Universität Ljubljana«. V samozaložbi pisatelja je izšel pomnoženi ponatis članka, ki je bil pod istim imenom objavljen v dunajski reviji elektrotehničnega društva »Elektrotechnik und Maschinenbau«. S 13 slikami opremljena knjižica opisuje kratek razvoj in delovanje naše tehnike.

pridnost. Zdravo stanovanje, vzdrževanje zdravega stanovanja, snaga, postelje, lubnice, plevnice, posteljno perilo, posteljo je treba večkrat prezračevati in sprati na prostem. Kakšna naj bo preprosta postelja otrok in odraslih. Zrak v sobah, pljuvalniki, svetloba, zrachenje, pometanje. Peč, kurjava, dihanje, krvni obtok.

Zdravstvo: Sestava človeškega trupa. Okostje, mišice, drobovje. Delovanje srca, želodca, pljuč. Škodljivi vplivi na človeško telo.

Dojenček: Ustroj mladega nežnega telesca, snaga, prehrana. Prava prehrana, škodljiva prehrana. Prehrana bolnega otroka. Vpliv alkohola in narkotičnih pijač. Glede vzgoje otrok moramo pri krožkih vplivati, da ne bodo v družini pohujševali otrok s kletvino in nedostojnimi besedami in zmerjanjem. Tudi opomini v hiši naj bodo mirni. Pripovedujejo naj otrokom ne samo povesti, ampak naj jih tudi poučijo o svojem delu.

Nalezljive bolezni otrok in odraslih. Kako se obvarujemo nalezljivih bolezni. Prva pomoč v bolezni in poškodbah. Prehrana. Splošno v prehrani, n. pr. hranilne snovi, vitamini, lužnine. Tabela hranilnih snovi. Prebavila in prebava. Slaba, nezadostna hrana je vzrok prezgodnjega opešanja. Svarilo pred nepremišljenim nakupovanjem posameznih stvari in trgovinah na kredit, kar privede hišo v dolgeve in stiske. Gospodnijska knjiga. Beleške o izdatkih in dohodkih. Hišni red, ki prihrani mnogo tekanja in prepira v hiši. Nekaj splošnih pravil o vljudnosti. Medsebojno občevanje v družini. Obnašanje, potrežba, kako pripraviti mizo, kadar pride gost. Pomlad prinese zopet skrb za obdelovanje vrta in polja. Vzemimo delo na prostem. Oskrbovanje vrta in zelenjave. Delo v hiši in hlevu.

Vzemimo pri vsakem podavanju tudi nekaj iz kuhinje, če je mogoče, in sicer primerno času in kmetijski hiši.

Na kmetih se pogostokrat zaradi pomanjkljivega znanja hrana pokvari, kar škodljivo vpliva na prebavila. Ljudje ne vedo od česa zavisi okusna jed in da je dobrota jedi zavisna od pravilnega ravnanja in sorazmerne enakosti primešanih in pridejanih snovi. V tem so naša dekleta potrebna pouka.

Povejmo jim tudi kako se shranijo in uporabijo ostanke jedi, ker ostanke jedi, ki niso pravilno spravljene, povzročajo večkrat razne želodčne bolezni.

V vsaki kmetijski hiši naj se glede hrane loči praznik od delavnika; s tem bi se odpravilo popoldansko popivanje nedoraslih mladeničev.

Spomnimo se vsakega najmanjšega v hiši na godovni dan, ker praznik v hiši najveže družino s pristrčnostjo na dom.

Stari ljudje ne morejo uživati vseh jedi, zato je treba dekleta opozoriti, naj imajo obzir na nje.

Povejmo jim tudi nekaj o hrani za bolnike, ker so v tem ljudje zelo nevedni, dogodilo se je že, da je bolnik umrl, ravno zaradi nepravilne prehrane.

Gospodinjki listi prinašajo letnemu času primerne razne kuhinjske recepte. Opozorimo dekleta nanje, preizkušajo naj kak tak recept doma in pri krožku se pogovore o rezultatu.

Ročna dela. Z ročnimi deli bomo dekleta najbolj privabile in nase privezale. Poizkusiti je treba tako, da se ne vzamejo različni predmeti kar naenkrat, ampak drugega za drugim. Vsa dekleta naj bi n. pr. delala blazine, uzorci so pa lahko poljubno različni. Ako pa ne dela nove blazine, naj prinese staro, ki naj jo okraši z monogramom. Za tem lahko delajo vse namizne prte, zavese, pregrinjala za postelje, stenske preproge k postelji, umivalniku, torbice z krtače in časopis, prtice za police, stenske prtice za kuhinjo itd.

Vse je lahko iz priproste kotenine vezano z belimi ali barvanimi nitmi. Vsaka vas in vsak kraj ima svoje posebnosti, na katere se je treba ozirati. Risanje da dosti dela, posebno če hočemo risati z indigo papirjem. Dekleta so ponavadi nevezča v risanju, pa tudi površna in prerisan vzorec je največkrat več ali manj pomanjkljiv. Pomagajmo si tako: Zberimo si nekaj risb. Prerišimo jih na tenak papir, prebodimo črte s tanko iglo. Risbo pripravimo na blago, drgnimo s škatljico s kemičnim prahom, ki zaide skozi luknjico v blago, ko dvignemo papir poškrabimo risbo z gorljivim spirantom in delo je končano. Na ta način narišemo lahko več del v eni uri. Če kateri ni jasno, ji lahko prav rada natančneje razložim.

Na šolah, kjer je več učiteljc

naj bi vsaka tovarišica po svoji moči podpisala tisto učiteljico, ki bi vodila dekliški krožek. Na tak način se izvežbajo in priuče tudi mlajše še nevezče. Indiferentnost ni na mestu. Nedelavnost tovarišic v tistem času, ko druge delajo, se od strani ljudstva takoj opazi. Obsojanja vredno pa je, ako tovarišice z nejevoljo gledajo delavnost in to svojo nevoljo v netaktnem vedenju napram delujoči učiteljici javno kažejo.

Šolski nadzornik nas kritikuje enkrat na leto, a ljudstvo, med katerim živimo, nas kritikuje vsak dan, in ne samo dokler službujemo v kraju, ampak še potem.

Z novim šolskim letom učimo tudi v povnavljalni šoli po tem načrtu, tako si pripravimo pot za pošolsko delo in naše delo izven šole bo potem še uspešnejše.

Pričnimo naše delo z navdušenjem in resnostjo.

To naj bo za letos. Mnogo, mnogo je še potrebnega, ali za enkrat si dajmo le naloge, ki jih bomo lahko izvršile.

Od nas sta potrebni le dve stvari: osebnost in znanje. Prvo je dolžnost vsakega človeka, drugo si pa prilastimo po potrebi, na razpolago so nam razni listi in knjige. Ni treba, da bi mnogo znale, pač pa si moramo znati poiskati. Postati moramo organizatorke.

Da udeležimo svoje namere, moramo delo organizirati.

Cilji izobrazbe kmetijskega ženstva naj se ujemajo z bistvom dela in življenja kmetijske žene...

Svojo nalogo bomo rešile bolj s podrobnim delom kot z znanstvenim razmotrivanjem. Dekleta naj se družijo v krožkih, ki naj jih vodi učiteljica.

Predno povabimo dekleta, si moramo s svojim življenjem in občevanjem z otroci v šoli pridobiti ugled in spoštovanje.

Važno je, da se poprej seznanimo z razumnejšimi dekleti.

Od začetka imajo sestanki namen, da ustvarijo med dekleti razpoloženje.

Način vabila in kraj sestankov je glede na razmere različen.

Snov podavanja, čitanja, razgovorov, naj se ravna po potrebah prilik in časa.

Od začetka naj bodo sestanki le enkrat na teden, in sicer v času, ko nimajo dekleta drugega dela. Ko pa neha jesensko delo, naj se vrše sestanki tudi ob delavnikih.

Snov naj zavzema: Higijeno, gospodinjstvo in gospodarstvo v ožjem pomenu. Nравnost in oliko. Čitanje gospodinjstvih in leposlovnih del. Ročna dela, kuhanje, vrtnarstvo.

Kjer je več učiteljc, naj delujejo vse. Naše delovanje naj se organizira.

Tovarišice! Začrtajmo si sledeči trdni sklep: Me hočemo iti po poti, ki nam jo je začrtala organizacija za izvenšolsko delovanje.

Hočemo si poiskati vsega potrebnega znanja, da bo naše izvenšolsko delo imelo uspeh.

Trdna volja bo premagala vse ovire. Druga drugo hočemo podpirati pri delu in pokazati vsem, da trdna volja na začrtani poti premaga malodušnost, nervoznost, neprijateljstvo in vse neprilike.

Držale se bomo vseh pojasnil, nasvetov, ki nam jih bo dal samoizobrazevalni odbor za izvenšolsko delo.

V počitnicah, ko se sestanemo, si bomo povedale o uspehih in neuspehih našega prizadevanja, ki nam bode preizkušnja za nadaljnje delo. (Konec.)

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—

MOJSTRSKE VIJOLINE fine, od Din 1000 naprej. Vse glasbene potrebščine. Novodobne strune, ki trajajo na leta. Popravila strokovno. M. Mušič, Ljubljana, Selenburgova 6.

Izborna štajerska in dolenjska vina dobite le „pri Tičku na Gričku“

Vsakovrstne nogavice lastnega izdelka, kakor tudi vse druge pletenine izdeluje najsolidneje in najceneje tvrdka **M. Gostinčar** Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 38

Pletilne stroje vseh vrst na ročni in pletilni pogon in strokovni pouk nudi **Fran Kos** Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

Galerija naših mož se je pomnožila s sliko **Otona Župančiča** ob petdesetletnici njegovega rojstva Velikost kakor drugih slik. Cena 10 Din za izvod, z odpravo in pošt. 4 Din več. Naročila sprejema in izvršuje **UČITELJSKA KNJIGARNA** V LJUBLJANI

ORIENT
LAKI, COPICI, FIRNEZ, SOLSKE BARVE, SUHE BARVE, BRISTOLINATE BARVE
PRVAJALNA DUNAJSKA C. 14 LJUBLJANA
POLEGTROVINA SCHNEIDER & VEROVSEK
PRVOVRSTNI MATERJAL-NIZKE CENE!!

Knjigarna Nova založba i. z. z. o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 19
in podružnica prej I. Giontini, Ljubljana, Mestni trg št. 17
priporoča v nakup svojo bogato zalogo vseh šolskih in pisarniških potrebščin ter knjige lastne in drugih založb. Ima tudi veliko zalogo barv za slikanje na blago in svilo. Šole dobe znaten popust.

Priporočamo tverdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Modroce, otomane, garniture, spalne divane, spalne fotelje in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana,
Krekov trg št. 7
(poleg „Mestnega doma“).
Gg. učiteljem nudim ugodne plačilne pogoje!

Priporoča se
RESTAVRACIJA
HOTEL
LLOYD
LJUBLJANA

★
Dobra domača hrana. Dobra postrežba, štaj. in dolenska vina. — Sprejema abonente.
Za obilen obisk se priporoča
BUČAR FR. restavrater.

Lovske puške.
Robert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribji lov. Kupujem in prevzamam staro orožje v komisijko prodajo. — Se priporoča

F. K. KAISER
puškar, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

A. Škedelj, Ljubljana, Stari trg 11a
priporoča po najnižjih cenah:
šolske in pisarniške potrebščine, razglednice
Na drobno! in papir. Na debelo!

Maks Zabukošek, Celje
modna krojačnica.
V zalogi vedno pristno angleško in češko blago.

SREČKO POTNIK IN DRUG
parna destilacija, izdelovanje sadnih marmelad ter sadnih sokov i. t. d.
LJUBLJANA, METELKOVA ULICA ŠT. 13

VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO
PINTER & LENARD, MARIBOR

Vaša obleka bode izgledala zopet kakor nova, ako jo pustite kemično čistiti v
tovarni JOS. REICH
Tovarna: Poljanski nasip 4-6 Ljubljana.
Podružnica: Šelenburgova ulica 3.
Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekem 24 ur.
Barvanje oblek v različnih barvah.

Krajevnim šolskim odborom
priporočamo v nakup:

- 6 klop (za III. razred) še nezloženih, klop po 70 Din;
- 9 klop (za V. razred) še nezloženih, klop po 70 Din;
- 12 klop (za VI. razred) še nezloženih, klop po 70 Din;
- 1 zaklepno dvosedežno klop (za VII. razred) popolnoma gotovo in pleskano za 250 Din;
- 1 dvosedežno klop (za VII. razred) popolnoma gotovo in pleskano za 200 Din;
- 1 dvosedežno klop (za V. razred) popolnoma gotovo in nepleskano za 160 Din;
- 14 zaklepni klop, samo pokončni deli in noge, klop po 30 Din;
- 1 1/2 m² za klop pripravljenege lesa za 800 Din;
- 1 šolsko tablo z dvigajočo se ploščo, kompletno in pleskano za 400 Din;
- 15 kompletnih garnitur šolskih knjigovoznic, garnitura po 500 Din (plačljivo tudi v dogovorjenih obrokih, ob takojšnjem plačilu 10% popust).

Odprema in prevoz na stroške kupca.
Naročila izvršuje
Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Kdor hoče poceni in dobro kupiti, naj se oglasi
v trgovini
JOSIPA OLUP - LJUBLJANA
Stari trg št. 1 in 2.
kjer dobi vedno v zalogi veliko izbiro moških oblek domačega izdelka, kakor tudi češkega in angleškega manufakturnega blaga. Obleke se izvršujejo po naročilu po najnižji ceni. V zalogi ima tudi perilo in pletenine več vrst.
Obednem priporoča tudi svojo gostiino „Pod trančo“,
kjer se točijo najboljša štajerska in dolenska vina.

ENGELBERT FRANCHETTI
Friseur za dame in gospode
v Ljubljani, Dunajska cesta 20.
Elegantno urejena brivnica in posebni oddelek za damsko friziranje, barvanje in izvrševanje lasnih izdelkov.

Hotel TRATNIK
Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe.

MEHANIČNO UMETNO VEZENJE
zaves, pregrinjaj, perila i. t. d. — Entljanje, ažuriranje, tamburiranje, prebadanje šablon, predtiskanje ženskih ročnih del. — Narodni in najnovejši vzorci.
MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
Dalmatinova 13. Poleg hotela Štrukelj.

Damska konfekcija naznanja cenj. damam sledeče cene za izdelavo navedenih oblačil:
in modni atelje

Za delo od kostuma	od 250 do 300 Din
Za delo od plašča	od 200 do 250 Din
Za delo od jope	od 170 do 200 Din
Za delo od krila	od 70 do 100 Din
Za delo od toalete	od 150 do 200 Din
Za delo od bluze	od 80 do 150 Din

Na razpolago je velika izbira izgotovljenih plaščev, kostumov itd. Vsled lastnega izdelka so cene, ker odpade carina, zasukov tovarnarja, sigurno za 50% nižje, kar je v prid odjemalcem. Državni nameščenci dobijo proti izkazilu na obroke, proti takojšnjemu plačilu pa 10% popusta.
Vse delo se izvršuje pod lastnim nadzorstvom in po najmodernejših modelih.

T. KUNC
Ljubljana, Mestni trg 14

NOVOSTI
za plašče
in kostume
ravnokar došle!
A. & E. Skaberne
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Šolske zvezke, pisanke, spisovnice, risanke
vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča
Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Prodaja jih v korist Učiteljskega doma v
Mariboru in Učitelj. konvikta v Ljubljani.